

Preferované opatrenia pre podnikateľov na zmiernenie dopadov pretrvávajúcej koronakrízy

Správa z kvantitatívneho prieskumu

Vydavateľ:

Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2021

Všetky práva vyhradené. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou.

Obsah

Zoznam grafov a tabuliek	4
1 Metodika prieskumu a charakteristika respondentov	5
2 Preferované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy	8
3 Ďalšie navrhované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy	13
4 Názory na komplexný odškodňovací zákon	17
Dotazník	19

Zoznam grafov a tabuliek

Grafy

Graf 1: Respondenti podľa hlavného druhu ekonomickej činnosti (odvetvie)	6
Graf 2: Respondenti podľa počtu zamestnancov	6
Graf 3: Respondenti podľa právnej formy	6
Graf 4: Respondenti podľa sídla firmy – regionálna úroveň NUTS 3	7
Graf 5: Preferované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy	8
Graf 6: Ďalšie navrhované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy	13
Graf 7: Vnímanie pripravovaného komplexného odškodňovacieho zákona pre podnikateľov	17

Tabuľky

Tabuľka 1: Preferované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy	10
Tabuľka 2: Ďalšie navrhované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy	15
Tabuľka 3: Vnímanie pripravovaného komplexného odškodňovacieho zákona pre podnikateľov	18

1 Metodika prieskumu a charakteristika respondentov

Kvantitatívny prieskum realizovali Slovak Business Agency v spolupráci so Združením podnikateľov Slovenska a Slovenským živnostenským zväzom v období od 22. februára do 1. marca 2021 medzi zástupcami firiem zo sektora malých a stredných podnikov. **Cieľom prieskumu** bolo zistiť, aké sú pre podnikateľov preferované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy takmer rok po jej prepuknutí.

Metodika

Prieskumu sa zúčastnilo celkovo **658 respondentov**. Názory podnikateľov boli získavané prostredníctvom internetového dotazníka a vyhodnocované aj podľa druhostupňového triedenia na základe štyroch sledovaných charakteristík respondentov:

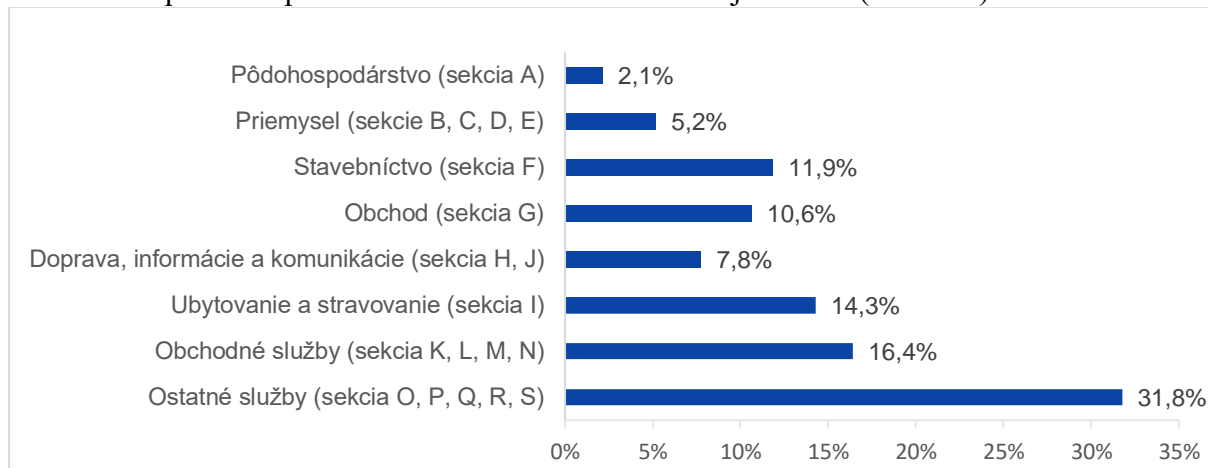
- Rozdelenie podnikateľských subjektov **podľa počtu zamestnancov** na: mikropodniky (1 až 9 zamestnancov), malé podniky (10 až 49 zamestnancov), stredné podniky (50 až 249 zamestnancov) a subjekty bez zamestnancov.
- Rozdelenie podnikateľských subjektov **podľa hlavného druhu ekonomickej činnosti** na základe klasifikácie SK NACE, pričom kategorizácia hlavných ekonomických činností bola stanovená nasledovne: pôdohospodárstvo (sekcia A); priemysel (sekcia B, C, D, E); stavebníctvo (sekcia F); obchod (sekcia G); ubytovanie a stravovanie (sekcia I); doprava, informačné a komunikačné činnosti (sekcia H, J); obchodné služby (sekcia K, L, M, N) a ostatné služby (sekcia O, P, Q, R, S).
- Rozdelenie podnikateľských subjektov **podľa právnej formy** nasledovne: živnostník, spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť, slobodné povolanie a ostatné právne formy, pričom v rámci druhostupňového triedenia boli z dôvodu nízkeho zastúpenia zlúčené právne formy akciová spoločnosť, slobodné povolanie a ostatné právne formy do kategórie iné.
- Rozdelenie podnikateľských subjektov **podľa ich sídla** z hľadiska regionálneho členenia na úrovni NUTS 3 na: Bratislavský, Trnavský, Trenčiansky, Nitriansky, Žilinský, Banskobystrický, Prešovský a Košický kraj.

Za účelom spracovania a vyhodnotenia jednotlivých odpovedí malých a stredných podnikateľov bol použitý štatisticko-analytický program IBM SPSS Statistics.

Charakteristika respondentov

Z celkovej vzorky 658 malých a stredných podnikateľov tvorili takmer **jednu tretinu (31,8 %)** subjekty, ktoré vykonávali svoju hlavnú činnosť podnikania v odvetví **ostatných služieb** (sekcia SK NACE O až S). Nasledujú respondenti z ďalších odvetví služieb, 16,4 % oslovených MSP pôsobí v obchodných službách (sekcia SK NACE K až N) a 14,3 % v ubytovaní a stravovaní. V stavebníctve podnikalo 11,9 % oslovených podnikateľov a v obchode 10,6 %. Vzorku doplnili podnikatelia pôsobiaci v doprave, informáciách a komunikáciách (7,8 %), priemysle (5,2 %) a pôdohospodárstve (2,1 %).

Graf 1: Respondenti podľa hlavného druhu ekonomickej činnosti (odvetvie)

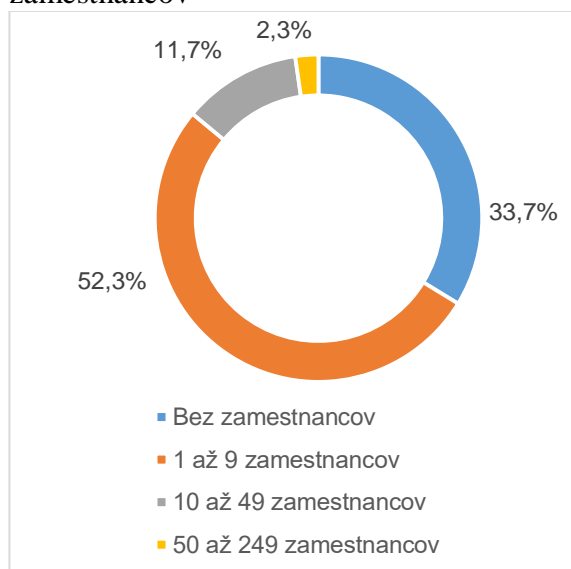

Zdroj: Slovak Business Agency

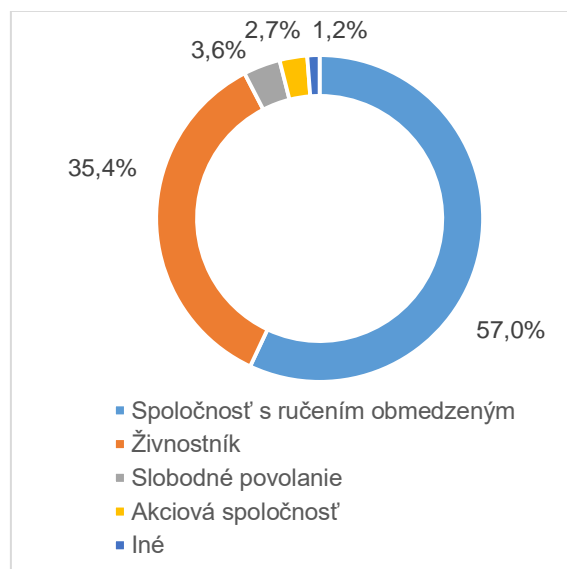
V skupine respondentov boli **v najväčšej skupine zastúpené podnikateľské subjekty s počtom zamestnancov 1 až 9, teda kategória mikropodnikov (52,3 %)**. Približne jednu tretinu oslovených (33,7 %) tvorili zástupcovia firiem bez zamestnancov. Respondenti zastupujúci malé podniky (10 – 49 zamestnancov) boli zastúpení v menšej miere, tvorili len 11,7 %. S najnižším podielom (2,3 %) boli v prieskume zastúpené stredné podniky s 50 až 249 zamestnancami.

Väčšina (57,0 %) oslovených respondentov podniká v právnej forme spoločnosti s ručením obmedzeným. Druhu početnejšiu skupinu tvorili s 35,4 % živnostníci. Vzorku ďalej doplnili zástupcovia právnych foriem slobodné povolania, akciové spoločnosti a ďalšie právne formy.

Graf 2: Respondenti podľa počtu zamestnancov

Graf 3: Respondenti podľa právnej formy

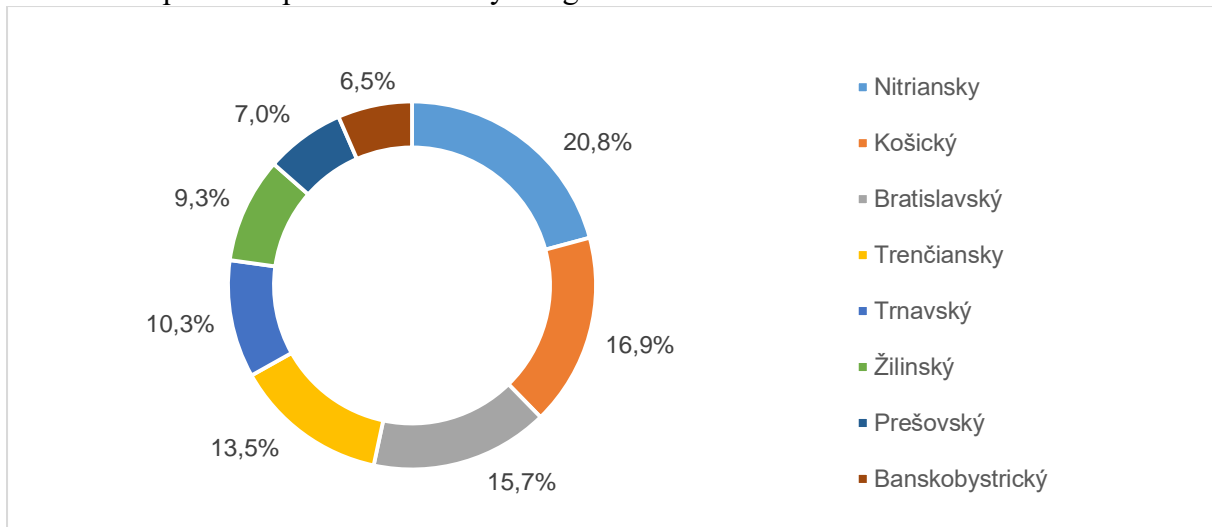

Zdroj: Slovak Business Agency

Z pohľadu regionálnej štruktúry malých a stredných podnikov boli v prieskume oslovení zástupcovia so sídlom vo všetkých ôsmich krajoch Slovenska. **Najväčšie zastúpenie (20,8 %) mali podnikatelia so sídlom v Nitrianskom kraji.** Nasledovali respondenti so sídlom

na území Košického (16,9 %), Bratislavského (15,7 %) a Trenčianskeho kraja (13,5 %). Zastúpenie MSP z ostatných krajov sa pohybovalo v intervale 6,5 až 10,3 %. Najmenej respondentov uvádzalo sídlo svojho podnikania v Banskobystrickom kraji.

Graf 4: Respondenti podľa sídla firmy – regionálna úroveň NUTS 3

Zdroj: Slovak Business Agency

2 Preferované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy

Slovenskí malí a strední podnikatelia, ktorí takmer rok zápasia s následkami pretrvávajúcej koronakrízy, označujú ako najviac preferované opatrenia na zmiernenie dopadov negatívneho vývoja **odpustenie sociálnych odvodov a zvýšenie príspevku na náhradu straty príjmu**. Podľa výsledkov zrealizovaného prieskumu uvedené opatrenia preferuje približne polovica (55,7 % resp. 47,3 %) malých a stredných podnikateľov zapojených do prieskumu. Štvoricu najžiadanejších opatrení dopĺňajú **zavedenie dotácie na ďalšie fixné náklady (29,3 %)** a **zvýšenie výšky priamej dotácie na úhradu nájomného (26,1 %)**.

Viac ako jedna pätina podnikateľov by privítala **zjednodušenie podmienok vyplácania príspevku na mzdu zamestnancov (22,0 %)** a **zavedenie dotácie na úhradu účtovnej straty (21,1 %)**, o presadenie ktorej sa snaží Ministerstvo hospodárstva SR v rámci pripravovaného komplexného odškodňovacieho zákona pre podnikateľov.

Prístup k finančným zdrojom patrí medzi základné faktory, od ktorých závisí stabilizácia a rozvoj sektora MSP. Podľa výsledkov prieskumu približne jedna pätina zúčastnených podnikateľov v období koronakrízy odporúča **zvýšiť objem a zjednodušiť podmienky poskytovania úverov (19,6 %)**. **Predĺženie odkladu splátok** aj po 31.3.2021 by privítalo 18,1 % podnikateľov a **zvýšiť objem a zjednodušiť podmienky poskytovania bankových záruk** odporúča 8,4 % firiem.

Prijat' **špecifické opatrenia v najviac zasiahnutých odvetviach** odporúča 17,9 % podnikateľov. Približne každý desiaty podnikateľ preferuje **zjednodušenie súčasných podmienok pre odklad sociálnych odvodov (11,4 %)**.

Graf 5: Preferované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy

Zdroj: Slovak Business Agency

Podľa výsledkov prieskumu **odklad sociálnych odvodov** preferujú najmä podnikatelia z oblasti ostatných služieb (61 %), so sídlom v Banskobystrickom kraji (61 %) a živnostníci (64 %).

Zvýšenie príspevku na náhradu straty príjmu by uvítali najčastejšie podnikatelia bez zamestnancov (54 %), z odvetvia obchodu (53 %), so sídlom v Trenčianskom kraji (56 %) a živnostníci (55 %).

Zavedenie **dotácie na ďalšie fixné náklady** (napr. energie) ako preferované opatrenie uviedli v prieskume predovšetkým malí podnikatelia s počtom zamestnancov od 10 do 49 zamestnancov (39 %), firmy z odvetvia obchodu (39 %) a ubytovania a stravovania (37 %) a so sídlom v Banskobystrickom kraji (43 %).

Zvýšenie výšky priamej dotácie na úhradu nájomného (zo súčasných 50 % nájomného) by uprednostnili najmä firmy z odvetvia obchodu (37 %) a ubytovania a stravovania (33 %), so sídlom v Banskobystrickom kraji (38 %) a v Nitrianskom kraji (36 %).

Zjednodušenie podmienok vyplácania príspevku na mzdu zamestnanca je dôležité najmä pre stredné firmy s počtom zamestnancov od 50 do 249 zamestnancov (40 %), firmy z odvetvia stavebníctva (31 %), priemyslu (29 %) a so sídlom v Nitrianskom kraji (35 %).

Zavedenie **dotácie na úhradu účtovnej straty**, ktoré plánuje zaviesť do praxe Ministerstvo hospodárstva SR, preferujú predovšetkým malí podnikatelia s počtom zamestnancov od 10 do 49 zamestnancov (30 %), firmy z odvetvia priemyslu (29 %) a so sídlom v Bratislavskom kraji (28 %).

Zvýšenie objemu a zjednodušenie poskytovania bezúročných úverov považujú ako významné opatrenia najmä podnikatelia z odvetvia priemyslu (38 %), stavebníctva (28 %) a so sídlom v Trnavskom kraji (34 %).

Prijatie **špecifických opatrení v najviac zasiahnutých odvetviach** by uvítali predovšetkým podnikatelia bez zamestnancov (23 %), v ostatných (23 %) a obchodných službách (22 %) a so sídlom v Žilinskom (30 %) a Bratislavskom kraji (26 %).

Predĺženie odkladu splátok úverov aj po 31.3.2021 pokladajú za významné opatrenie najmä firmy so sektoru ostatných služieb (22 %) a so sídlom v Trenčianskom kraji (31 %).

Zjednodušenie súčasných podmienok pre odklad sociálnych odvodov podľa výsledkov prieskumu preferujú predovšetkým podnikatelia so sídlom v Trnavskom (22 %) a Trenčianskom kraji (20 %) a živnostníci (16 %).

Zvýšenie objemu a zjednodušenie poskytovania bankových záruk by uvítali najmä strední podnikatelia s počtom zamestnancov od 50 do 249 zamestnancov (13 %), firmy z odvetvia stavebníctva (17 %) a so sídlom v Trnavskom kraji (21 %).

Tabuľka 1: Preferované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy

Riadkové %		Odpustenie sociálnych odvodov	Zvýšenie príspevku na náhradu straty príjmu	Zavedenie dotácie na ďalšie fixné náklady (napr. energie)	Zvýšenie výšky priamej dotácie na úhradu nájomného (zo súčasných 50 % nájomného)
Celková vzorka	658 respondentov	54,7%	47,3%	29,3%	26,1%
Počet zamestnancov	žiadnych	59,5%	53,6%	26,1%	24,3%
	1 až 9 zamestnancov	53,2%	43,9%	29,7%	29,4%
	10 až 49 zamestnancov	45,5%	46,8%	39,0%	18,2%
	50 až 249 zamestnancov	66,7%	33,3%	20,0%	20,0%
Odvetvie	pôdohospodárstvo	50,0%	35,7%	35,7%	14,3%
	priemysel	32,4%	38,2%	32,4%	20,6%
	stavebníctvo	57,7%	47,4%	15,4%	11,5%
	obchod	48,6%	52,9%	38,6%	37,1%
	doprava, informácie	51,0%	29,4%	13,7%	29,4%
	ubytovanie a stravovanie	52,1%	50,0%	37,2%	33,0%
	obchodné služby	55,6%	46,3%	25,9%	29,6%
	ostatné služby	61,2%	51,2%	32,5%	23,9%
Kraj sídla	Bratislavský kraj	57,3%	48,5%	26,2%	28,2%
	Trnavský kraj	44,1%	29,4%	26,5%	23,5%
	Nitriansky kraj	55,1%	46,1%	29,2%	36,0%
	Trenčiansky kraj	54,0%	56,2%	23,4%	21,2%
	Banskobystrický kraj	60,7%	41,0%	42,6%	37,7%
	Žilinský kraj	55,8%	44,2%	32,6%	20,9%
	Prešovský kraj	47,8%	47,8%	30,4%	15,2%
	Košický kraj	58,6%	51,4%	32,4%	24,3%
Právna forma firmy	živnostník	63,9%	55,4%	27,9%	25,8%
	spoločnosť s ručením obmedzeným	49,3%	42,1%	30,1%	26,9%
	iné	52,0%	48,0%	30,0%	22,0%

Pokračovanie tabuľky 1

Riadkové %		Zjednodušenie podmienok vyplácania príspevku na mzdu zamestnanca	Zavedenie dotácie na úhradu účtovnej straty	Zvýšenie objemu a zjednodušenie poskytovania bezúročných úverov	Špecifické opatrenia v najviac zasiahnutých odvetviach
Celková vzorka	658 respondentov	22,0%	21,1%	19,6%	18,1%
Počet zamestnancov	žiadnych	15,3%	15,3%	14,0%	22,5%
	1 až 9 zamestnancov	25,9%	23,3%	22,1%	14,8%
	10 až 49 zamestnancov	20,8%	29,9%	24,7%	20,8%
	50 až 249 zamestnancov	40,0%	13,3%	20,0%	13,3%
Odvetvie	pôdohospodárstvo	28,6%	14,3%	21,4%	14,3%
	priemysel	29,4%	29,4%	38,2%	14,7%
	stavebníctvo	30,8%	14,1%	28,2%	6,4%
	obchod	24,3%	24,3%	14,3%	10,0%
	doprava, informácie	27,5%	23,5%	21,6%	21,6%
	ubytovanie a stravovanie	22,3%	20,2%	18,1%	17,0%
	obchodné služby	15,7%	19,4%	21,3%	22,2%
	ostatné služby	18,2%	22,5%	14,4%	23,4%
Kraj sídla	Bratislavský kraj	22,3%	28,2%	20,4%	26,2%
	Trnavský kraj	14,7%	17,6%	33,8%	8,8%
	Nitriansky kraj	34,8%	19,1%	21,3%	18,0%
	Trenčiansky kraj	23,4%	19,0%	13,9%	10,2%
	Banskobystrický kraj	21,3%	24,6%	16,4%	14,8%
	Žilinský kraj	20,9%	20,9%	16,3%	30,2%
	Prešovský kraj	23,9%	28,3%	26,1%	17,4%
	Košický kraj	14,4%	16,2%	16,2%	23,4%
Právna forma firmy	živnostník	17,6%	16,7%	13,7%	20,2%
	spoločnosť s ručením obmedzeným	25,3%	24,0%	23,5%	17,6%
	iné	18,0%	20,0%	18,0%	12,0%

Pokračovanie tabuľky 1

Riadkové %		Predĺženie odkladu splátok úverov aj po 31.3.2021	Zjednodušenie súčasných podmienok pre odklad sociálnych odvodov	Zvýšenie objemu a zjednodušenie poskytovania bankových záruk
Celková vzorka	658 respondentov	17,9%	11,4%	8,4%
Počet zamestnancov	žiadnych	14,9%	15,3%	7,2%
	1 až 9 zamestnancov	20,1%	9,3%	8,7%
	10 až 49 zamestnancov	16,9%	9,1%	9,1%
	50 až 249 zamestnancov	20,0%	13,3%	13,3%
Odvetvie	pôdohospodárstvo	14,3%	28,6%	14,3%
	priemysel	17,6%	11,8%	11,8%
	stavebníctvo	19,2%	14,1%	16,7%
	obchod	18,6%	7,1%	7,1%
	doprava, informácie	17,6%	13,7%	5,9%
	ubytovanie a stravovanie	17,0%	8,5%	10,6%
	obchodné služby	11,1%	9,3%	3,7%
	ostatné služby	21,5%	12,4%	6,7%
Kraj sídla	Bratislavský kraj	12,6%	5,8%	5,8%
	Trnavský kraj	25,0%	22,1%	20,6%
	Nitriansky kraj	11,2%	7,9%	7,9%
	Trenčiansky kraj	31,4%	20,4%	7,3%
	Banskobystrický kraj	16,4%	1,6%	9,8%
	Žilinský kraj	9,3%	9,3%	14,0%
	Prešovský kraj	13,0%	10,9%	4,3%
	Košický kraj	13,5%	8,1%	3,6%
Právna forma firmy	živnostník	20,2%	15,5%	7,7%
	spoločnosť s ručením obmedzeným	16,5%	9,3%	8,5%
	iné	18,0%	8,0%	10,0%

3 Ďalšie navrhované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy

Ďalšie navrhované opatrenia, ktoré by mohli zmierniť dopady koronakrízy a prispieť k naštartovaniu opätovného rozvoja sektora MSP po ukončení pandémie, reflektujú na dlhodobé problémy podnikateľského prostredia na Slovensku. **Viac ako polovica (52,0 %) oslovených malých a stredných podnikateľov by uvítala zníženie administratívnej záťaže a byrokratických úkonov.** Tie sa žiaľ nespájajú len s procesom získavania podpory v čase koronakrízy, ale podnikatelia sa s nimi stretávajú častejšie ako je to potrebné.

Vzhľadom na vysoké daňové zaťaženie na Slovensku, **takmer polovica podnikateľov (47,3 %) navrhuje zníženie dane z príjmu a 45,4 % by uvítalo zásadné zníženie sadzby DPH,** napr. na 10 % ako to už v súčasnosti platí pre ubytovacie zariadenia. Pre 46,8 % malých a stredných podnikateľov by bolo pomocou **aspoň čiastočné otvorenie prevádzok.** Týka sa to najmä firiem a prevádzok, ktoré musia byť z dôvodu zamedzenia ďalšieho šírenia vírusu úplne zatvorené už niekoľko mesiacov.

V podstate od samého začiatku koronakrízy sa podnikatelia stretávajú s problémom zlej komunikácie zo strany štátu a množstva zmätčných informácií. **Zlepšenie v oblasti dostupnosti informácií o možnostiach podpory by aj rok od vypuknutia pandémie uvítala takmer tretina (31,1 %) podnikateľov.**

Ako prekonať súčasnú krízu? Túto otázku si kladie čoraz viac malých a stredných podnikateľov. **Možnosť odborného poradenstva pre podnikateľov, ktoré by pomohlo so špecifickými problémami aktuálneho krízového obdobia preferuje 22,1 % oslovených zástupcov MSP.**

Graf 6: Ďalšie navrhované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy

Zdroj: Slovak Business Agency

Medzi menej preferované podporné opatrenia podnikatelia zaradili zvýšenie flexibility zamestnávania (15,2 %) a možnosť úhrady nákladov spojených s testovaním svojich zamestnancov (11,9 %). Na tomto mieste je zároveň nutné poznamenať, že nízke preferencie uvedených opatrení čiastočne vplyvajú zo štruktúry oslovených MSP, ktorú tvorí až jedna tretina podnikateľských subjektov bez zamestnancov.

Podľa výsledkov druhostupňového triedenia, **zníženie administratívnej záťaže a byrokratických úkonov**, ako opatrenie na zmiernenie dopadov koronakrízy, preferujú predovšetkým podnikatelia bez zamestnancov (55 %), z odvetvia stavebníctva (55 %) a obchodu (55 %), so sídlom v Žilinskom (72 %) a Prešovskom kraji (71 %).

Zníženie dane z príjmu považujú za významné opatrenie najmä firmy z odvetvia obchodných služieb (51 %) a priemyslu (50 %), so sídlom v Trenčianskom (58 %), Banskobystrickom (54 %) a Trnavskom kraji (54 %).

Čiastočné otvorenie prevádzok by uvítali najčastejšie firmy z odvetvia obchodu (61 %), ubytovania a stravovania (57 %), so sídlom v Nitrianskom (65 %) a v Prešovskom kraji (58 %).

Zásadné zníženie sadzby DPH (napr. na 10 %) podľa výsledkov prieskumu preferujú predovšetkým podnikatelia z oblasti stravovania (57 %), so sídlom v Trnavskom (63 %) a Nitrianskom kraji (62 %).

Zlepšiť dostupnosť informácií o podporných programoch určených pre podnikateľov preferujú najmä firmy z obchodných služieb (36 %), stavebníctva (36 %), z Prešovského (50 %) a Košického kraja (39 %).

Poradenstvo pre podnikateľov ako prekonať krízové obdobie by uvítali predovšetkým podnikatelia z odvetvia obchodu (29 %), so sídlom v Trnavskom (37 %) a Trenčianskom kraji (34 %).

Zvýšiť flexibilitu zamestnávateľa presadzujú najmä malí a strední podnikatelia s počtom zamestnancov viac ako 10 (33 %, resp. 31 %), firmy z odvetvia priemyslu (32 %) a dopravy, informačných a komunikačných služieb (29 %).

Úhrada nákladov na testovanie zamestnancov by uvítali predovšetkým strední podnikatelia s počtom zamestnancov od 50 do 249 zamestnancov (33 %).

Tabuľka 2: Ďalšie navrhované opatrenia na zmiernenie dopadov koronakrízy

Riadkové %		Zníženie administratívnej záťaže a byrokratických úkonov	Zníženie dane z príjmu	Čiastočné otvorenie prevádzok	Zásadné zníženie sadzby DPH (napr. na 10 %)
Celková vzorka	658 respondentov	52,0%	47,3%	46,8%	45,4%
Počet zamestnancov	žiadnych	55,0%	45,5%	45,9%	39,6%
	1 až 9 zamestnancov	53,2%	48,8%	50,0%	46,5%
	10 až 49 zamestnancov	37,7%	46,8%	37,7%	55,8%
	50 až 249 zamestnancov	53,3%	40,0%	33,3%	53,3%
Odvetvie	pôdohospodárstvo	57,1%	42,9%	42,9%	35,7%
	priemysel	50,0%	50,0%	14,7%	55,9%
	stavebníctvo	55,1%	43,6%	33,3%	43,6%
	obchod	55,1%	44,9%	60,9%	42,0%
	doprava, informácie	51,0%	47,1%	31,4%	37,3%
	ubytovanie a stravovanie	52,1%	45,7%	57,4%	57,4%
	obchodné služby	45,4%	50,9%	45,4%	43,5%
	ostatné služby	53,4%	48,1%	52,4%	43,8%
Kraj sídla	Bratislavský kraj	55,3%	51,5%	48,5%	44,7%
	Trnavský kraj	37,3%	53,7%	26,9%	62,7%
	Nitriansky kraj	51,7%	29,2%	65,2%	60,7%
	Trenčiansky kraj	40,1%	58,4%	38,7%	36,5%
	Banskobystrický kraj	55,7%	54,1%	52,5%	57,4%
	Žilinský kraj	72,1%	46,5%	41,9%	23,3%
	Prešovský kraj	71,1%	48,9%	57,8%	37,8%
	Košický kraj	55,0%	36,0%	46,8%	39,6%
Právna forma firmy	živnostník	53,6%	47,6%	45,5%	44,6%
	spoločnosť s ručením obmedzeným	53,1%	46,6%	48,8%	46,6%
	iné	36,0%	50,0%	38,0%	40,0%

Pokračovanie tabuľky 2

Riadkové %		Zlepšiť dostupnosť informácií o podporných programoch	Poradenstvo pre podnikateľov ako prekonať krízové obdobie	Zvýšenie flexibility zamestnávania	Úhrada nákladov na testovanie zamestnancov	Iné
Celková vzorka	658 respondentov	31,1%	22,1%	15,2%	11,9%	2,6%
Počet zamestnancov	žiadnych	34,2%	24,3%	8,1%	10,4%	2,3%
	1 až 9 zamestnancov	31,0%	23,4%	15,5%	10,2%	2,6%
	10 až 49 zamestnancov	23,4%	13,0%	31,2%	19,5%	3,9%
	50 až 249 zamestnancov	26,7%	6,7%	33,3%	33,3%	0,0%
Odvetvie	pôdohospodárstvo	28,6%	28,6%	21,4%	7,1%	0,0%
	priemysel	29,4%	26,5%	32,4%	8,8%	0,0%
	stavebníctvo	35,9%	24,4%	17,9%	15,4%	2,6%
	obchod	34,8%	29,0%	10,1%	5,8%	1,4%
	doprava, informácie	31,4%	21,6%	29,4%	7,8%	2,0%
	ubytovanie a stravovanie	12,8%	16,0%	11,7%	8,5%	4,3%
	obchodné služby	36,1%	20,4%	17,6%	10,2%	1,9%
	ostatné služby	34,1%	21,6%	9,6%	16,8%	3,4%
Kraj sídla	Bratislavský kraj	34,0%	13,6%	24,3%	10,7%	1,9%
	Trnavský kraj	32,8%	37,3%	10,4%	14,9%	1,5%
	Nitriansky kraj	22,5%	23,6%	18,0%	10,1%	1,1%
	Trenčiansky kraj	26,3%	34,3%	12,4%	13,1%	1,5%
	Banskobystrický kraj	24,6%	13,1%	14,8%	11,5%	4,9%
	Žilinský kraj	27,9%	16,3%	14,0%	14,0%	4,7%
	Prešovský kraj	46,7%	11,1%	13,3%	6,7%	4,4%
	Košický kraj	38,7%	16,2%	12,6%	12,6%	3,6%
Právna forma firmy	živnostník	30,9%	26,2%	7,7%	9,0%	2,6%
	spoločnosť s ručením obmedzeným	31,1%	19,8%	20,4%	12,9%	2,4%
	iné	32,0%	20,0%	12,0%	18,0%	4,0%

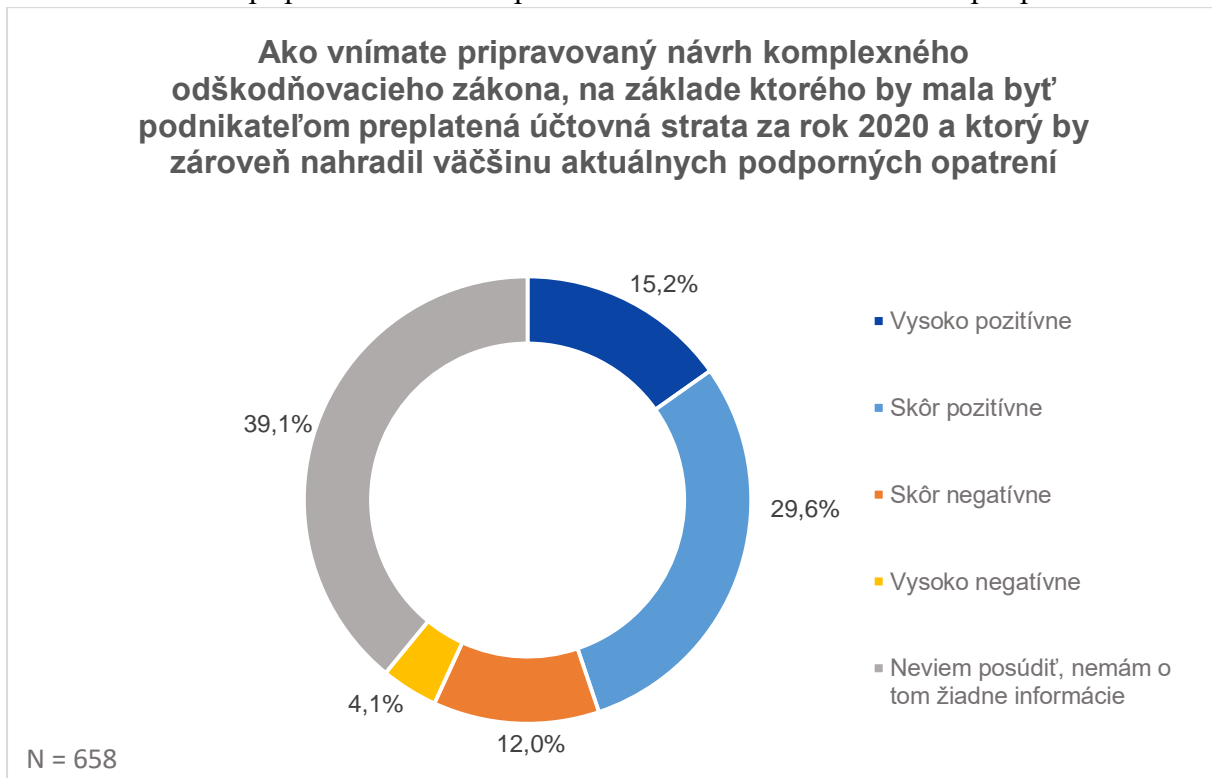
4 Názory na komplexný odškodňovací zákon

Prípravovaný návrh komplexného odškodňovacieho zákona, na základe ktorého by mala byť podnikateľom preplatená účtovná strata za rok 2020 a ktorý by zároveň nahradil väčšinu aktuálnych podporných opatrení (okrem príspevkov na mzdy zamestnancov a úverov) **vníma pozitívne 44,8 % oslovených podnikateľov**. Uvedený návrh zákona vníma vysoko pozitívne 15,2 % a ďalších 29,6 % ho na základe doterajších informácií hodnotí skôr pozitívne.

Negatívny postoj k pripravovanému návrhu zákona prezentovalo 16,1 % zástupcov malých a stredných podnikateľov, pričom len 4,1 % zo všetkých účastníkov prieskumu hodnotilo túto formu pomoci vysoko negatívne.

Nedostatočná komunikácia s podnikateľmi a mediálna prezentácia pripravovaného zákona vedú k nízkej informovanosti podnikateľov, o čom svedčí **pomerne vysoký podiel MSP (39,1 %), ktorí sa k návrhu komplexného odškodňovacieho zákona nevedeli vyjadriť**.

Graf 7: Vnímanie pripravovaného komplexného odškodňovacieho zákona pre podnikateľov

Zdroj: Slovak Business Agency

Novému návrhu odškodňovacieho zákona sú **vo väčšej miere naklonení** najmä zástupcovia mikropodnikov s 1 až 9 zamestnancami (48 %), firmy pôsobiace v odvetví ubytovanie a stravovanie (51 %) alebo v priemysle (50 %). Ďalej sú to MSP so sídlom v Trnavskom kraji (71 %) a živnostníci (47 %).

Z dôvodu nedostatočnej informovanosti sa k návrhu pripravovaného zákona nevedeli jasne vyjadriť predovšetkým predstavitelia malých podnikov s 10 až 49 zamestnancami (44 %), podnikatelia bez zamestnancov (44 %), MSP pôsobiace v ostatných službách (45 %)

alebo v odvetví doprava a informácie (43 %), a tiež firmy so sídlom v Banskobystrickom (59 %) a Bratislavskom kraji (58 %).

Tabuľka 3: Vnímanie pripravovaného komplexného odškodňovacieho zákona pre podnikateľov

Riadkové %		Vysoko pozitívne	Skôr pozitívne	Skôr negatívne	Vysoko negatívne	Neviem posúdiť, nemám o tom žiadne informácie
Celková vzorka	658 respondentov	15,2%	29,6%	12,0%	4,1%	39,1%
Počet zamestnancov	žiadnych	9,5%	30,6%	12,6%	3,2%	44,1%
	1 až 9 zamestnancov	16,0%	32,3%	11,9%	5,2%	34,6%
	10 až 49 zamestnancov	26,0%	16,9%	10,4%	2,6%	44,2%
	50 až 249 zamestnancov	26,7%	20,0%	13,3%	0,0%	40,0%
Odvetvie	pôdohospodárstvo	7,1%	50,0%	7,1%	0,0%	35,7%
	priemysel	20,6%	29,4%	14,7%	2,9%	32,4%
	stavebníctvo	16,7%	28,2%	12,8%	3,8%	38,5%
	obchod	20,0%	24,3%	15,7%	2,9%	37,1%
	doprava, informácie	15,7%	29,4%	7,8%	3,9%	43,1%
	ubytovanie a stravovanie	23,4%	27,7%	16,0%	5,3%	27,7%
	obchodné služby	13,9%	31,5%	9,3%	6,5%	38,9%
	ostatné služby	9,6%	30,6%	11,0%	3,3%	45,5%
Kraj sídla	Bratislavský kraj	8,7%	19,4%	8,7%	4,9%	58,3%
	Trnavský kraj	54,4%	16,2%	10,3%	2,9%	16,2%
	Nitriansky kraj	9,0%	40,4%	7,9%	4,5%	38,2%
	Trenčiansky kraj	8,8%	39,4%	27,0%	4,4%	20,4%
	Banskobystrický kraj	14,8%	16,4%	4,9%	4,9%	59,0%
	Žilinský kraj	14,0%	18,6%	18,6%	9,3%	39,5%
	Prešovský kraj	10,9%	32,6%	8,7%	4,3%	43,5%
	Košický kraj	12,6%	36,9%	3,6%	0,9%	45,9%
Právna forma firmy	živnostník	11,6%	35,6%	13,3%	3,9%	35,6%
	spoločnosť s ručením obmedzeným	15,7%	26,4%	10,7%	4,5%	42,7%
	iné	28,0%	26,0%	16,0%	2,0%	28,0%

Dotazník

1) Aké opatrenia preferujete na zmiernenie dopadov pretrvávajúcej koronakrízy? (vyberte najviac 3 odpovede)

zvýšenie objemu a zjednodušenie poskytovania bezúročných úverov
zvýšenie objemu a zjednodušenie poskytovania bankových záruk
predĺženie odkladu splátok úverov aj po 31.3.2021
zjednodušenie súčasných podmienok pre odklad sociálnych odvodov
odpustenie sociálnych odvodov
zjednodušenie podmienok vyplácania príspevku na mzdu zamestnanca
zvýšenie príspevku na náhradu straty príjmu
zvýšenie výšky priamej dotácie na úhradu nájomného (zo súčasných 50 % nájomného)
zavedenie dotácie na ďalšie fixné náklady (napr. energie)
zavedenie dotácie na úhradu účtovnej straty
špecifické opatrenia v najviac zasiahnutých odvetviach

2) Aké ďalšie opatrenia by ste uvítali na zmiernenie dopadov koronakrízy? (vyberte najviac 3 odpovede)

poradenstvo pre podnikateľov ako prekonať krízové obdobie
zlepšiť dostupnosť informácií o podporných programoch
zníženie administratívnej záťaže a byrokratických úkonov
zásadné zníženie sadzby DPH (napr. na 10 %)
zníženie dane z príjmu
zvýšenie flexibility zamestnávania
úhrada nákladov na testovanie zamestnancov
čiastočné otvorenie prevádzok
iné

3) Ako vnímate pripravovaný návrh komplexného odškodňovacieho zákona, na základe ktorého by mala byť podnikateľom preplatená účtovná strata za rok 2020 a ktorý by zároveň nahradil väčšinu aktuálnych podporných opatrení (okrem príspevkov na mzdy zamestnancov a úverov)?

Vysoko pozitívne
Skôr pozitívne
Skôr negatívne
Vysoko negatívne
Neviem posúdiť, nemám o tom žiadne informácie

Triediace otázky

4) Aká je právna forma vašej firmy?

Živnosťník
Spoločnosť s ručením obmedzeným
Akciová spoločnosť

Slobodné povolanie
Samostatne hospodáriaci roľník
Iná forma (napr. družstvo, komanditná spoločnosť, verejno-obchodná spoločnosť,
jednoduchá spoločnosť na akcie, zahraničná osoba)

5) V ktorom kraji sídli vaša firma?

Bratislavský
Trnavský
Trenčiansky
Nitriansky
Žilinský
Banskobystrický
Prešovský
Košický

6) Koľko zamestnancov má vaša firma?

Žiadnych
1 až 9 zamestnancov
10 až 49 zamestnancov
50 až 249 zamestnancov

7) Ktorá z nasledovných činností je vo vašom podnikaní hlavná (podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE)?

Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov
Ťažba a dobývanie
Priemyselná výroba
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov
Stavebníctvo
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov
Doprava a skladovanie
Ubytovacie služby
Stravovacie služby
Informácie a komunikácia
Finančné a poisťovacie činnosti
Činnosti v oblasti nehnuteľností
Odborné, vedecké a technické činnosti
Administratívne a podporné služby
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie
Vzdelávanie
Zdravotníctvo a sociálna pomoc
Umenie, zábava a rekreácia
Ostatné činnosti